

Το σχίσμα των Εκκλησιών

Κων/νος Γκολέμι Β1

A dark blue diagonal graphic element that starts from the bottom left corner and extends towards the top right corner, covering the lower half of the slide.

Τα σχίσματα προ του σχίσματος του 1054

Το σχίσμα του Φωτίου: Επί Μιχαήλ Γ' Μέθυσου πραγματικός κυβερνητής του κράτους ήταν ο καίσαρ Βάρδας ο οποίος δεν είχε καλές σχέσεις με τον Ιγνάτιο Κωνσταντινουπόλεως ο οποίος συνδεόταν με την προηγούμενη αυτοκράτειρα την Θεοδώρα. Ο Ιγνάτιος διώχθηκε από το 857 και το 858 ανήλθε ο Φώτιος. Έτσι δημιουργήθηκαν δύο παρατάξεις, μία υπέρ του Φωτίου και μία υπέρ του Ιγνατίου. Έτσι η εκκλησιαστική διαφωνία που ξεκίνησε με το ζήτημα της νομιμότητας του Ιγνατίου ή του Φωτίου εξελίχθηκε σε δογματική διαμάχη και είχε ως αποτέλεσμα την επισημοποίηση της δογματικής διάστασης μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

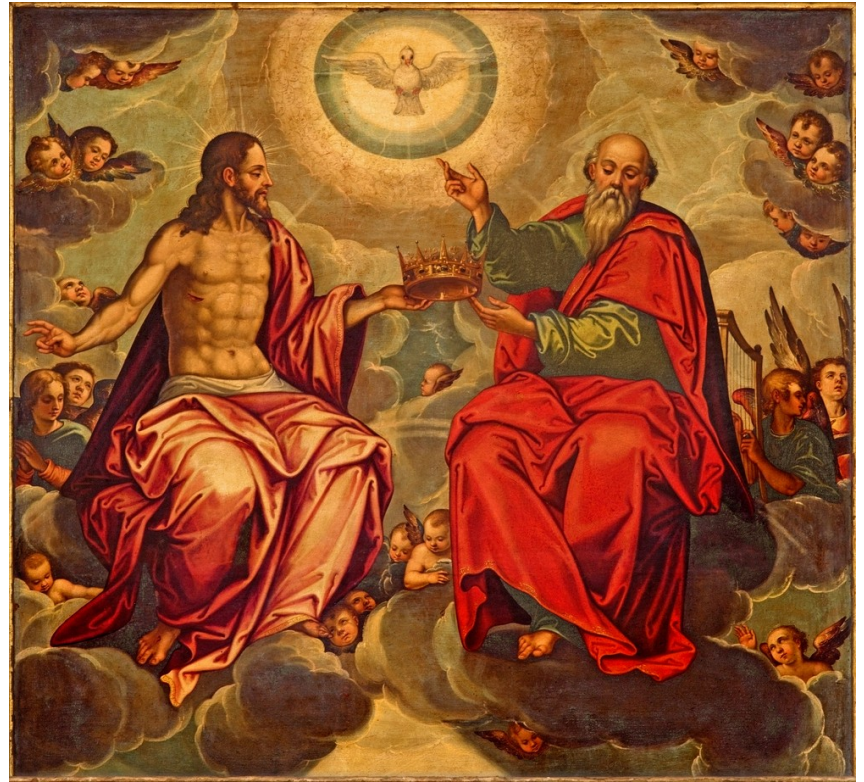
Το σχίσμα του 1054

Με τον όρο Σχίσμα αναφερόμαστε στην διάσπαση της αδιαίρετης - έως το 1054 - Χριστιανικής Εκκλησίας σε Ανατολική και Δυτική. Η βασική αιτία της διάστασης μεταξύ των δύο εκκλησιών υπήρξαν οι Παπικές αξιώσεις και το filioque. Ωστόσο, συνέτρεχαν ακόμα αρκετοί πολιτικοί, πολιτισμικοί και οικονομικοί λόγοι. Η επίσημη ημερομηνία του Μεγάλου Σχίσματος είναι η 16η Ιουλίου του 1054.

Filioque

Το filioque είναι η βασική διαφορά μεταξύ Παπικών και Ορθοδόξων. Δεν πρόκειται για μία απλή προσθήκη κάποιας παραπάνω φράσης (εκ του Υιού), αλλά για έναν διαφορετικό τρόπο θεολογίας και ζωής. Η Δυτική θεολογία θεωρεί πως οι Τρεις θείες Υποστάσεις αλληλοπεριχωρούνται υποστατικά και σχετίζονται μεταξύ τους ενεργειακά.

Filioque

Ακολουθώντας την Αυγουστεινία θεολογία, η Φραγκολατινική θεολογία δέχεται την ύπαρξη της Αγίας Τριάδας ως ο αγαπών, το αγαπώμενον και η αγάπη. Συνεπώς το Άγιον Πνεύμα είναι παρόν στον κόσμο υποστατικώς, ενώ για τους ορθοδόξους στον κόσμο είναι παρούσα η ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, η δόξα και η χάρη και όχι το ίδιο το Άγιο Πνεύμα. Αφού λοιπόν το Άγιο Πνεύμα είναι η αγάπη μεταξύ Πατρός και Υιού, σημαίνει πως εκπορεύεται και από τον Πατέρα και από τον Υιό.

Τα αίτια του σχίσματος

Τα αίτια του σχίσματος των Εκκλησιών Ανατολής και Δύσης προσδιορίζονται συνήθως ως θεολογικά (filioque), πολιτικά (ίδρυση τού παπικού κράτους και τής φραγκικής αυτοκρατορίας από τό Καρλομάγνο) και εκκλησιαστικά (παπικό πρωτείο, εκκλ. έθιμα κ.λπ). Ο σχηματικός αυτός διαχωρισμός δεν ανταποκρίνεται βεβαίως στη διαμορφωμένη πραγματικότητα, αφού δέν μπορεί νά γίνη λόγος περί μονομερούς επιδράσεως ενός εκάστου από τά αίτια αυτά στίς σχέσεις τών εκκλησιών Ανατολής και Δύσεως. Πράγματι, δέν υπάρχει σαφής αλληλεξάρτηση τών πολιτικών και τών εκκλησιαστικών αιτίων, καίτοι, όπως θά δούμε, στήν ίδρυση τόσο τού παπικού κράτους, όσο και τής αυτοκρατορίας τής Δύσεως υπόκειται άμεσα ή έμμεσα ως βασική ιδέα ή θεωρία περί τού παπικού πρωτείου.

Συνέπειες του σχίσματος των δύο εκκλησιών

Το Σχίσμα του 1054 υπήρξε μεγάλη επιτυχία για τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως καθώς έτσι καθίστατο ανεξάρτητος από τον Πάπα και τη Δύση. Η εξουσία του γινόταν ακόμα μεγαλύτερη επί του Σλαβικού κόσμου και των τριών Πατριαρχείων της Ανατολής. Απέναντι στην πολιτική εξουσία και στην ενδιάθετη τάση της να διατηρεί την ενότητα της Εκκλησίας με σκοπό την οικουμενική ενότητα του Κράτους, το Σχίσμα αποτέλεσε ήττα για την αυτοκρατορική εξουσία. Για την εικόνα της Εκκλησίας αποκαλύφθηκε πως η ίδια δεν μπορούσε να φτάσει στο ύψος των προσδοκιών που οι άλλοι απαιτούσαν από αυτήν. Οι πολιτικές συνέπειες του Σχίσματος δεν ήταν μικρότερες για την πολιτική ύπαρξη του Βυζαντίου, καθώς δυσχέραινε τις προσπάθειες οποιασδήποτε μελλοντικής συνεργασίας ανάμεσα σε Κωνσταντινούπολη και Δύση.

Συνέπειες του σχίσματος των δύο εκκλησιών

Μια ακόμα συνέπεια του Σχίσματος ήταν ο τρόπος με τον οποίο η Δύση αντιμετώπισε την πολιτιστική κληρονομιά του Βυζαντίου, εχθρότητα που εκφράστηκε με την παραγνώριση του Βυζαντίου από την ιστορική έρευνα, με το αρνητικό επίχρισμα που έλαβε ο όρος **βυζαντινός**, αλλά και με την χρήση του όρου **“γραικός”** -ήδη από τον 9ο αιώνα, με εσκεμμένως υποτιμητική διάθεση. Η απέχθεια των Δυτικών δεν άφησε ανεπηρέαστη και την βυζαντινή τέχνη και ιδιαίτερα την αγιογραφία η οποία παραμελήθηκε στη Δύση. Το σχίσμα του 1054 δεν αποτελεί την πηγή των αντιλατινικών αισθημάτων που θα λάβει βίαιες μορφές κυρίως στον βυζαντινό λαό, γιατί αυτό υπήρξε πιο πολύ υπόθεση των εκκλησιαστικών αρχών παρά του λαού. Σε επίπεδο πολιτικής ιστορίας το ουσιαστικό σχίσμα μεταξύ των δύο Εκκλησιών έλαβε χώρα μετά τις βίαιες συμπεριφορές που εκδηλώθηκαν κατά την κατάληψη και λεηλασία της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους το 1204.

ΠΗΓΕΣ

EL.WIKIPEDIA.ORG

PEMPTOUSIA.GR

SOSTIS.GR

MAXMAG.GR

ONEPETERFIVE.COM

SANSIMERA.GR

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ